

Divendres 26

Sessió 1 – 11:15 a 13h

- Ignasi Brunet i Alejandro Pizzi: *Post-neoliberalisme a l'Amèrica Llatina? Crisi, mobilització social i recomposició estatal a Amèrica Llatina.*
- Simone Belli: *Plastic chairs and mobile phones for online and offline bodies. Voices and emotions across #occupymovement and the plaza.*
- Clara Camps: *Control social i càstig de la protesta en temps de crisi.*
- Rafael Xambó, Xavier Ginés: *Nous moviments socials i estructura d'oportunitats mediàtiques.*
- Roger Soler: *Diversitat i complexitat en la implicació i la mobilització dels joves a Catalunya. Una anàlisi de l'Enquesta de participació i política 2011.*

Sessió 2 – 15 a 16:45h

- Robert González: *El moviment per l'okupació i el moviment per l'habitatge: semblances, diferències i confluències en temps de crisi.*
- Santiago Eizaguirre: *Innovació social i governança urbana: Entitats socialment creatives a Barcelona i Bilbao.*
- Ignasi Bonell, Juan Mérida i Ivan Tamajón: *Noves experiències d'associacionisme ciutadà: La PAHC de Sabadell.*
- Àngel Belzunegui, David Dueñas: *L'aplicació de l'Anàlisi de Xarxes Socials en l'anàlisi organitzatiu: El cas de les associacions de veïns de Tarragona.*

Dissabte 27

Sessió 3 – 9 a 10:45h

- Roger Civit: *Anàlisi dels efectes de l'edat, la generació i el període en el suport a la independència de Catalunya. 1991-2011.*
- Rafael Xambó, Cristina Perales i Enric Cicoy: *La crisi del model d'estat a la premsa. La sentència de l'Estatut de Catalunya i la mobilització ciutadana del 10 de Juliol.*
- Bru Laín i Rubén Martínez: *Béns Comuns. Tancaments Digitals i Economia Política Popular.*
- Francesca Emanuele: *Articulación entre liberalismo y democracia: Paradojas de los Consejos de Participación Social en Barcelona.*
- Constantí Gómez: *Propietat i democràcia als Estats Units. Una reivindicació de la metodologia d'anàlisi marxista.*

Sessió 1: Divendres 26 d'11:15 a 13h

Post-neoliberalisme a l'Amèrica Llatina? Crisi, mobilització social i recomposició estatal a Amèrica Llatina

Mobilització social, neoliberalisme, post-neoliberalisme, populisme, Amèrica Llatina.

Ignasi Brunet i Alejandro Pizzi
ignasi.brunet@urv.cat

La comunicació explora el tipus de relació que s'ha establert entre els països de l'Amèrica Llatina durant l'última dècada entre els tipus de reconstitució del poder polític/estatal i les formes dominants de mobilització popular. D'acord amb la literatura especialitzada, existeixen tres models típics de vinculació entre Estat/societat que són dominants en els diferents països de la regió: el neoliberal, el neodesenvolupista i una variant més radicalitzada, amb diverses denominacions i que assumeix un discurs lligat a la reactualització llatinoamericana del socialisme. Quins vincles existeixen entre aquestes variants i les mobilitzacions populars desenvolupades en els diferents països? Per explorar aquesta relació, basant-nos en la bibliografia especialitzada, analitzem casos nacionals representatius d'aquesta: Xile, en la variant neoliberal, Argentina, en la variant neodesenvolupista, i Bolívia i Veneçuela en la variant radical.

Plastic chairs and mobile phones for online and offline bodies. Voices and emotions across #occupymovement and the plaza

Social movements, occupy movement, emotions, bodies, online/offline space

Simone Belli
simone.belli@uc3m.es

The exceptionality of #occupymovement give rise to a collective subjectivity and shared social unrest. This social event generated an innovative speech and the reappropriation of public space. It became a body capable of making visible emotions that are inside each of us. Because the body exists also in the virtual space, participants in the #occupymovement used social networks to mobilize people. Physical bodies (demonstrating at Zuccotti Park), voices (ideas, posters, banners, tweets, meetings) and emotions (invisible but real) constitute this new mixture that can be understood as machines, technologies which fuse with the bodies. Most bodies in the square, while shouting, approve, argue, and write banners, as well tweets, texts messages on social networks, shared images. Real space and virtual space intersect within this mix, enriching the linguistic and expressive chaos of social unrest. in different places. Ordinary objects for common people, like plastic chairs clobbered with mobile phones, give voice to thousands of bodies in a system that usually suppresses these voices. A camping-like place such as the one in the picture becomes an offline world, while Internet mobile phones, in an online world, are capable of fighting against formal institutions. The ability of putting the body in the language is a feature of the mutant-figure, a body that has won the man with lungs, thanks to a set of voices, emotions and new technologies. Thanks to these technologies, the body becomes a mix of digital and analogical elements, from the virtual and the real world, an online and offline experience.

Control social i càstig de la protesta en temps de crisi

Protesta social, crisi econòmica, repressió policial, penalitat.

Clara Camps Calvet
campsclavetclara8@gmail.com

Es presentarà el disseny d'una investigació que pretén comprendre com està actuant l'Estat davant la

creixent protesta social que s'explica, en gran part, pel malestar i el descontent de la població en el context de la crisi econòmica. L'estudi es centra en el cas de Catalunya, tenint en compte l'Estat Espanyol, en el període 2009-2013. Concretament, es vol analitzar quin rumb està prenent el control policial i la penalitat davant aquest descontent social. Això dona lloc a un anàlisi a quatre nivells: un anàlisi quantitatiu en relació a la intervenció policial, les detencions i les sancions judicials; un anàlisi dels canvis legislatius en relació a la penalitat i la normativa policial; un anàlisi del discurs polític en relació a les actuacions en matèria policial i penal i un anàlisi del discurs dels mitjans de comunicació en relació als fets que succeeixen relacionats amb la temàtica. L'estudi pren rellevància, en un moment, en que les instàncies protectores i/o responsables d'un control social informal: la família, el mercat de treball, el sistema educatiu o els mitjans de comunicació, semblen ser cada cop més insuficients tant per garantir l'estabilitat econòmica com per garantir l'estabilitat ideològica de les nostres societats. A la vegada, que les instàncies encarregades de la seguretat pública i la penalitat estan condicionades per les imposicions que suposa l'endeutament que viuen els governs i les administracions que en són responsables.

Nous moviments socials i estructura d'oportunitats mediàtiques

Estructura d'oportunitats mediàtiques, moviments socials, estratègies comunicatives.

Rafael Xambó, Xavier Ginés

mov_socials@ccsociologia.iec.cat

L'anàlisi dels moviments socials fa necessària la diferenciació entre la forma com s'organitza l'acció col·lectiva i com s'expressa públicament la mobilització. L'organització dels moviments socials ha experimentat transformacions molt importants dels anys 90 ençà, sobretot per les estratègies comunicatives que han desplegat. Actors, accions i reivindicacions es retroalimenten i es transformen dialècticament a mesura que evolucionen les oportunitats mediàtiques. El sistema mediàtic hegemònic, en les condicions de funcionament de competitivitat empresarial entre mitjans i lliure empresa, recerca incessant de novetats, lluita per l'audiència, tractament espectacular, cursa per ser els primers en informar o donar rellevància a determinats fets, o prendre la iniciativa per guanyar la definició de situació d'un nou fenomen, poden, i de fet ho fan, contribuir notablement a l'expansió episòdica dels conflictes socials que impulsen els moviments per mitja de les xarxes, reflectir les accions de carrer al seus mitjans convencionals premsa, ràdio i televisió, tot configurant una nova perspectiva que els actors més qualificats dels nous moviments han sabut incorporar al seu repertori d'accions i que podríem anomenar de l'Estructura d'Oportunitats Mediàtiques. Ens proposem recollir, organitzar i analitzar una part del material empíric que els autors venen produint en les seues recerques relatives als moviments socials i els mitjans de comunicació, així com l'anàlisi de les crisis sociopolítiques del 13M i el 15M.

Diversitat i complexitat en la implicació i la mobilització dels joves a Catalunya. Una anàlisi de l'Enquesta de participació i política 2011

Participació, actituds polítiques, joventut.

Roger Soler i Martí

roger.soler@gmail.com

Els canvis que han modelat les societats occidentals en els últims anys han tingut un impacte sobre les formes amb les que els ciutadans es relacionen amb l'esfera política. En la majoria de democràcies s'ha registrat un descens de la participació electoral i altres formes de participació convencionals així com el suport polític a algunes institucions centrals de la vida política. En canvi, paral·lelament, augmenten formes alternatives com la protesta o el consum polític i Internet ofereix un nou repertori de mobilització. Els estudis que analitzen el paper dels joves en aquestes transformacions semblen posar-se d'acord en identificar-los com el col·lectiu més procliu al canvi.

De la mateixa manera que les societats són cada vegada més incertes i canviants, les formes de

relacionar-se amb l'esfera pública són també més diverses, dinàmiques i complexes. Per això, aquesta recerca es proposa descriure les formes d'implicació i mobilització política dels joves a Catalunya a través d'una tipologia que recull una gran diversitat de indicadors d'actituds d'implicació i de repertoris de participació. D'aquesta manera es fa evident la complexitat i la diversitat de repertoris d'actituds d'implicació i de comportaments participatius.

Aquesta anàlisi es fa a partir de les dades de l'Enquesta de participació i política 2011 (EPP) que inclou preguntes sobre diferents formes d'implicació subjectiva i participació política amb l'objectiu de captar la complexitat i diversitat de formes de relació amb la política. En aquesta segona edició de la EPP s'ha ampliat la mostra a tota la població per poder identificar la singularitat de les actituds i comportaments dels joves respecte altres grups d'edat.

Sessió 2: Divendres 26 de 15 a 16h

El moviment per l'okupació i el moviment per l'habitatge: semblances, diferències i confluències en temps de crisi

Moviments socials, okupació, habitatge, crisi, sociologia urbana

Robert González García

robert.gonzalez.garcia@uab.cat

Les pràctiques d'okupació -que sorgeixen a Catalunya i a l'Estat espanyol a mitjans dels 80- son considerades un moviment social per múltiples autors (Calle, 2005; Pruijt, 2004; Martínez-López, 2002). L'okupació d'immobles abandonats per a construir centres socials o habitatges s'adapta perfectament a les idees fonamentals per a definir un moviment social: conflicte, desafiament, canvi i acció col·lectiva (Pastor, 2002). A més a més, les pràctiques d'okupació han transcendit sobradament el camp de la protesta, per acabar desembocant en una sèrie de discursos, repertoris d'acció i formes organitzatives, que els doten d'una identitat cultural compartida fortament emparentada amb el sorgiment de bona part dels nous moviments socials a Europa (feminisme, pacifisme, ecologisme, autonomia obrera, etc.). (Calle, 2005).

Ara bé, a partir de 2006, apareix un nou moviment social diferenciat, tot i que amb algunes semblances, del d'okupacions. Es tracta del moviment per l'habitatge, què ja té una petita història i múltiples expressions organitzatives i repertoris d'acció, des del seu sorgiment contra les dificultats creixents per accedir a un habitatge digne, fins a les actuals lluites contra els desnonaments. Aquest moviment tingué gran incidència els anys 2006 i 2007, organitzant joves d'arreu de l'Estat espanyol. Els anys posteriors, va consolidar centenars de col·lectius locals per l'habitatge, i ens darrers temps han guanyat protagonisme les associacions d'afectats per les hipoteques. Les seves propostes i demandes han estat un full de ruta en l'aterratge pràctic del moviment del 15-M, amb propostes com la dació en pagament, desnonaments zero o la desaparició del parc de pisos buits. L'objectiu d'aquesta ponència es comparar aquests dos moviments urbans, i situar-los en un context més ampli de lluites contra la globalització neoliberal o d'indignació davant el capitalisme realment existent.

Innovació social i governança urbana: Entitats socialment creatives a Barcelona i Bilbao

Innovació social, governança urbana, moviments socials, economia solidària

Santiago Eizaguirre Anglada

santieizaguirre@ub.edu

Innovació social i governança urbana, entitats socialment creatives a Barcelona i Bilbao analitza la participació en la governança urbana d'una mostra d'entitats promogudes per la societat civil. Les entitats estudiades es caracteritzen per compartir l'objectiu de tractar dinàmiques d'exclusió social i promoure pràctiques orientades a la millora dels drets de ciutadania. La investigació pretén explicar com

es dóna l'impacte en la governança urbana per part de la ciutadania organitzada a Barcelona i a Bilbao. Es parteix del supòsit que en el si de la societat civil és possible identificar entitats socialment creatives precursoras de dinàmiques d'innovació social. Són entitats que s'orienten a la provisió de serveis i recursos no oferts ni pel mercat ni per l'estat, a l'apoderament de subjectes i grups sotmesos a processos d'exclusió social, i a l'acció per a la transformació de les dinàmiques de poder generadores d'exclusió. El model d'anàlisi de la recerca planteja la comparació de com s'organitza la societat civil a les dues ciutats en diverses àrees d'innovació (foment de la inserció sociolaboral, foment de l'economia solidària, defensa dels drets de ciutadania per a persones immigrades, dinamització sociocultural i defensa del dret a l'habitatge). Partint d'una mostra d'entitats a Barcelona i a Bilbao, s'observa com organitzen i articulen les relacions de governança amb les administracions públiques, així com els mecanismes a partir dels quals són capaces de promoure la innovació social. La investigació conclou que els sistemes de benestar local condicionen l'organització de les dinàmiques d'innovació social, aprofundint en els mecanismes a partir dels quals es pot mesurar l'impacte de les entitats objecte d'estudi en la governança. D'aquesta manera s'exposa com les característiques dels respectius sistemes de benestar local de Barcelona i de Bilbao imprimeixen un caràcter específic a l'associacionisme socialment transformador i defineixen unes condicions particulars per a la innovació social.

Noves experiències d'associacionisme ciutadà: La PAHC de Sabadell

Vivienda. Excedente inmobiliario. Movimientos sociales. PAHC de Sabadell. Identidad colectiva

Ignasi Bonell, Juan Mérida i Iván Tamajón
naxo.bonell@gmail.com

Este comunicado se centra en el estudio empírico de la PAHC de Sabadell. Mediante la aproximación empírica y la observación periódica del objeto de estudio tratamos de observar un ejemplo de nueva experiencia de asociacionismo ciudadano y ver en qué medida ésta ayuda a mitigar los problemas derivados de la situación de crisis, y concretamente en materia de vivienda.

La metodología empleada ha combinado la observación activa, el estudio cuantitativo, centrado en la elaboración de una encuesta y contestada por 92 miembros de la Plataforma, y el estudio cualitativo en base a seis entrevistas a ocho miembros de la PAHC. De este modo se buscan entender los mecanismos y las interacciones que dan lugar a la experiencia asociativa.

En primer lugar el trabajo se centra en una contextualización histórica de la gestación y proceso del excedente inmobiliario como cuna del modelo urbanístico actual. La respuesta desde los movimientos sociales a las consecuencias de este modelo se abordará en la segunda parte de este comunicado.

A continuación se analiza el objeto de estudio en el cuál se profundizará sobre sus dinámicas y las sinergias que se desarrollan a partir de la creación de una identidad colectiva, para concluir con unas interpretaciones extraídas del estudio realizado.

L'aplicació de l'Anàlisi de Xarxes Socials en l'anàlisi organitzatiu: El cas de les associacions de veïns de Tarragona

Anàlisi de Xarxes Socials, Organitzacions, Associacionisme veïnal

Ángel Belzunegui, David Dueñas
david.duenas@urv.cat

La comunicació es divideix en dues parts, una proposta d'aplicació teòrico-pràctica de l'Anàlisi de Xarxes Socials (AXS) en el context organitzatiu, i un anàlisi de cas aplicat al voltant de la xarxa d'associacions de veïns de la ciutat de Tarragona.

La proposta teòrica s'orienta a analitzar el potencial de l'anàlisi de xarxes socials en relació amb la comprensió del funcionament de les organitzacions socials. L'AXS planteja un model analític mesosociològic en que s'estudien les relacions estructurals i interorganitzatives, de manera que als

atributs individuals de cada organització s'afegeix la seva posició en la xarxa de relacions que configura, aportant informació estructural que permet aprofundir en la seva comprensió, deixant d'analitzar individus o actors "estancs" per analitzar xarxes de relacions entre organitzacions.

Per a reforçar l'explicació teòrica, la comunicació inclourà una aproximació pràctica a l'anàlisi de cas de la xarxa d'associacions de veïns de la ciutat de Tarragona, plantejant com s'entrellacen els elements interns i relacionals de les esmentades organitzacions. En aquest cas concret, la voluntat d'incidència política de les entitats veïnals els converteix en actors rellevants per l'aplicació de l'AXS, en tant que el poder explicatiu del nivell estructural afegeix una informació determinant per a comprendre el mode en que les esmentades entitats funcionen com a organitzacions així com les seves actituds, accions i objectius.

Sessió 3: Dissabte 27 de 9 a 10:45h

Anàlisi dels efectes de l'edat, la generació i el període en el suport a la independència de Catalunya 1991-2011

Independència de Catalunya, Cultura Política, Anàlisi generacional, models multinivell.

Roger Civit

civitcarbonell@gmail.com

Aquesta anàlisi es proposa conèixer la naturalesa interna del canvi en el suport a la independència de Catalunya. L'evolució d'aquesta actitud política no ha restat inalterable en les dues darreres dècades i en aquesta recerca volem saber si la edat dels individus, el canvi generacional o el període en que es prenen les observacions tenen la capacitat d'explicar aquestes oscil·lacions. A més, es pretén desgranar quin d'aquests tres efectes té una incidència major al ser controlat per els altres dos. A partir del repàs al marc teòric que ens orienta en l'estudi sobre el suport secessionista tan a Catalunya com al País Basc i al Quebec, immediatament comprovarem que per comprendre bé aquesta actitud hem de tenir en compte una altra variable que la literatura especialitzada no dubta en relacionar amb la primera: la identificació nacional subjectiva. Així, es realitzaran unes aproximacions descriptives i exploratòries a partir de les dades de sondejos que cobreixen els darrers vint anys de la nostra història. Finalment, i per salvar els provables efectes de multicolinealitat que pot presentar l'anàlisi simultani de la edat, la generació i l'any de la mesura, es farà una contrastació estadística utilitzant models de regressió multinivell a partir dels treballs de la sociòloga Yang Yang i el sociòleg Kenneth C. Land per a les enquestes repetides de secció creuada.

La crisi del model d'Estat a la premsa. La sentència de l'Estatut de Catalunya i la mobilització ciutadana del 10 de juliol

Crisi model d'Estat, tractament periodístic, anàlisi qualitativa de contingut, sociologia dels mitjans.

Rafael Xambó, Cristina Perales, Enric Xicoy

rafael.xambo@uv.es

El centre d'anàlisi d'aquesta comunicació és la manifestació del 10 de juliol de 2010 a Barcelona en contra de la sentència del Tribunal Constitucional (TC), la qual vingué motivada pel recurs presentat pel Partit Popular (PP) a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya que havia estat refrendat en votació pels parlaments català i espanyol.

Prenem una mostra que se situa entre els set dies anteriors i posteriors a la manifestació, tot considerant que foren els de més atenció mediàtica –del 7 al 13 de juliol de 2010 ambdós inclosos. La mostra es compon de totes les portades –primeres pàgines- i editorials dels següents diaris: La Vanguardia, El Periódico de Catalunya, El País, El Mundo, El Correo, Deia, Levante-EMV i Las Provincias. En cada cas, s'ha seguit el criteri d'escollir els dos diaris de més difusió (OJD) al territori respectiu –Catalunya, Espanya, Euskadi i País Valencià. Entenem que, d'aquesta manera, podíem accedir a la perspectiva dominant a cada territori quant a l'encaix de Catalunya a l'Estat, territoris, a més, amb diversa sensibilitat en termes de nacionalisme perifèric.

L'objectiu general de la investigació tracta d'assolir una aproximació a la cobertura que la premsa catalana, espanyola, basca i valenciana atorguen a un cas concret de conflicte en l'encaix entre Catalunya i Espanya. Com a objectius específics, estudiem els arguments amb què els editorials analitzats representen el conflicte i, en segon lloc, tractem de determinar el posicionament dels rotatius en l'eix esquerra-dreta i en l'eix nacionalisme perifèric- nacionalisme espanyol. La metodologia emprada és l'anàlisi qualitativa de contingut i l'ACD.

Béns Comuns. Tancaments Digitals i Economia Política Popular

Béns comuns, mercantilització, tancaments, economia política popular, sistema productiu.

Bru Laín Escandell, Rubén Martínez Moreno
bgrafic@gmail.com

Aquest article analitza la lògica econòmic-política per la qual, dins l'anomenada "societat de la informació" o "capitalisme cognitiu", es promouen els "tancaments" i la privatització de la producció cultural i digital actual.

En primer lloc es posa de manifest els paral·lelismes o analogies existents entre els béns comuns naturals (bosc, muntanyes i pastures comunals, aqüífers, etc.) i els béns comuns digitals actuals (software lliure, llicències obertes, plataformes online de producció de coneixements, etc.) que poden ser vistos com una forma d'economia política popular. Donada la centralitat del coneixement i la seva gestió com un dels recursos principals del paradigma productiu actual, l'objectiu de l'article és analitzar com en el sistema de mercat, els béns comuns digitals es troben en una situació anàloga a la dels béns comunals tradicionals, recreant els processos pels quals aquest van experimentar processos de tancament i d'exclusió dels processos comunals que els caracteritzaven. Així doncs, es tracta de descobrir com els sistemes d'explotació, privatització i tancament dels sabers generats per la pròpia societat de forma comunitària acaben propiciant la seva regulació d'acord a la lògica del funcionament del mercat capitalista.

La pregunta que l'article proposa és descobrir quines han estat les decisions i les maniobres que han fixat l'interès en controlar i tancar la producció social i cultural que es troba a la xarxa actualment. En segon lloc, gràcies a alguns exemples de producció cultural i digital actual mobilitzats per determinades comunitats polítiques, es realitza una breu descripció de les característiques i potencialitats més destacades que podria contenir una economia política popular basada en la generació i difusió comunitària dels béns comuns digitals.

Articulación entre liberalismo y democracia: Paradojas de los Consejos de Participación Social en Barcelona

Liberalismo, democracia, participación, colectividad, individuo.

Francesca Emanuele
francesca.emanuele@indaga.org

En los Estados liberales modernos se ha introducido una práctica reducida y simplificada de democracia, la democracia representativa. Sin embargo, existen diversos movimientos en pro de la ampliación de la democracia. Éstos han planteado mecanismos alternativos para un incremento en la participación ciudadana.

Los Consejos de Participación Social de Barcelona responden a este intento de democratización por parte

del Ayuntamiento de esta ciudad. No obstante, estos consejos solo pueden estar conformados por asociaciones u organizaciones, reduciendo el universo de participación a menos de la mitad de la población barcelonesa, y favoreciendo la prevalencia de la colectividad frente a la individualidad, si bien los valores de la posmodernidad van en sentido contrario.

En esta comunicación analizamos los orígenes y los fundamentos tanto del concepto de democracia como del concepto de liberalismo. A partir de allí, observamos cómo estos se han ido adaptando a nuestros tiempos y en qué parte de la estructura del poder político se han ido alojando. A través del caso concreto de los Consejos de Participación Social de Barcelona, apoyados en un estudio acerca del asociacionismo en Barcelona, y ayudados por el análisis teórico mencionado, intentaremos explicar los problemas que comportan estos consejos en términos de ampliación de la participación y, en sentido general, intensificación de la democracia.

Propietat i democràcia als Estats Units. Una reivindicació de la metodologia d'anàlisi marxista

Estats Units, Propietat, Democràcia, Capitalisme, Conflicte social

Constantí Gómez Marzo
costings81@gmail.com

L'anàlisi sociològic de la història de la modernitat, del capitalisme i la democràcia, resulta plenament reivindicable en un moment en que les ciències socials poden veure's focalitzades, per necessitat, en un present convuls. La perspectiva històrica ofereix la possibilitat d'observar processos de llarga durada, complets, i "constitutius" del mateix present. Serveix a una comprensió en major profunditat d'allò que donem per descomptat del món modern i, així també, a la identificació de processos engegats a l'actualitat.

En un estudi en curs, ens fixem en el procés revolucionari que va generar la nació dels Estats Units, i la seva base estructural perdurable, preguntant-nos per quins van ser els problemes particulars a que es va haver de reaccionar, en aquell moment, per acabar generant una disposició d'institucions – com d'idees i assumpcions culturals – que en definí el caràcter. I també un model institucional, amb les seves tensions internes, que hauria exercit una influència molt poderosa a la resta del món modern.

Posarem de relleu que el dels EE.UU. és un cas encara molt controvertible, existint aspectes força desconeguts, sobretot per l'hegemonia interpretativa de corrents acadèmiques que cauen en la teleologia de la naturalització del capitalisme.

Reivindicarem el paper de la contingència històrica en l'explicació d'un procés generatiu que va haver de recolzar-se en compromisos entre forces socials, de partida, gens predisposades; precisament per la ideologia democràtica rebuda de la tradició anglesa. No resulta gens obvia la manera en que va generar-se el capitalisme liberal dels EE.UU.

Creiem que resseguir-la, des d'una atenció cap a la indexació històrica, el conflicte, i el canvi en les estructures relacionals – reivindicada per la tradició marxista - portarà cap la reobertura de debats importants sobre quina metodologia d'anàlisi ens permet observar la relació conflictiva entre el capitalisme i la democràcia.